

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-1>

УДК 658+655.41

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПОСЛУГ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

FEATURES OF PROVISION OF PRINTING SERVICES BY INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION

Пронько Людмила Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5633-9014>

Собітнюк Тетяна Петрівна

магістрантка,
Вінницький національний аграрний університет

Pronko Lyudmilla, Sobitnyuk Tatiana
Vinnitsia National Agrarian University

Стаття присвячена вивченню особливостей надання поліграфічних послуг студентству та дослідженню популярності поліграфії серед студентів. Поліграфічні послуги для студентів стали не лише засобом отримання необхідної інформації, а й важливим інструментом самовираження та розвитку їхньої творчої індивідуальності. Це дослідження спрямоване на вивчення взаємодії студентів із поліграфією, зокрема на розуміння особливостей їхнього використання поліграфічних послуг, мотивацій та впливу цієї взаємодії на їхні творчі та навчальні процеси. У цьому дослідженні використовується комбінований підхід, який включає як кількісний, так і якісний аналіз даних. Визначено, що участь студентів у періодичних виданнях університету є не лише можливістю для них висловити свої ідеї та дослідження, але й важливим кроком у збагаченні академічного середовища, підвищенні академічної компетентності та сприяє створенню нових знань, які можуть мати значний вплив на розвиток суспільства.

Ключові слова: поліграфія, заклади вищої освіти, послуги, технології.

The article is devoted to the study of the peculiarities of providing printing services to students and the study of the popularity of printing among students. Printing services for students have become not only a means of obtaining the necessary information, but also an important tool for self-expression and development of their creative individuality. This study uses a combined approach that includes both quantitative and qualitative data analysis. Quantitative aspect. To obtain quantitative data, a survey of students of higher educational institutions of various faculties and courses is carried out. The survey will be conducted using a structured questionnaire that includes questions on: the frequency and types of printing services they use; motivations for choosing printing for your projects and educational works; satisfaction with the results of cooperation with printing enterprises; impact of the use of polygraphy on their creative and educational process. To obtain qualitative data, in-depth interviews will be conducted with students who actively use polygraphy in their creative and educational activities. The interview will be aimed at revealing their personal experiences and perceptions of interaction with printing services. This study is aimed at studying the interaction of students with printing, in particular, at understanding the peculiarities of their use of printing services, motivations and the impact of this interaction on their creative and educational processes. This study uses a combined approach that includes both quantitative and qualitative data analysis. It was determined that the participation of students in periodicals of the university is not only an opportunity for them to express their ideas and research, but also an important step in enriching the academic environment, increasing academic competence and contributing to the creation of new knowledge that can have a significant impact on the development of society. It was determined that the support of creativity and professional development of students should consist in the development of cooperation with universities for the organization of master classes and lectures on printing for students, the introduction of support programs for young designers and artists, which allows them to realize their creative ideas, ensuring that students are informed about available printing services and promotions that promote awareness and popularity of these services.

Keywords: polygraphy, institutions of higher education, services, technologies.

Постановка проблеми. У сучасному світі, де інформаційні технології стрімко розвиваються, поліграфія залишається невіддільною частиною нашого повсякденного життя. Споживачі мають безліч можливостей отримати доступ до різноманітних поліграфічних послуг, які задовольняють їхні потреби в надрукованій інформації та графічних продуктах. Серед цих споживачів особливе місце належить студентам, які завжди в пошуку якісних та доступних рішень для реалізації своїх ідей, чи то студентські проекти, курсові роботи чи особисті творчі ініціативи.

У контексті швидкої еволюції поліграфічної індустрії та зростання конкуренції на ринку поліграфічних послуг, важливо з'ясувати, як саме студенти використовують ці можливості та як це впливає на їхнє навчання, творчість та інтелектуальний розвиток. Дослідження цієї теми не лише розкриє специфіку попиту студентів на поліграфічні продукти, але й допоможе зрозуміти, як поліграфія сприяє стимулюванню творчих потенціалів молодого покоління та підтримує їх у навчанні та розв'язанні актуальних соціокультурних завдань.

У цьому контексті розглядаємо ключові аспекти поліграфічних послуг для студентів, зосереджуючись на їхній популярності, виборі та впливі на навчання та креативний потенціал молоді. Шляхом дослідження цих аспектів спробуємо розкрити глибинні зв'язки між студентською спільнотою та поліграфічною індустрією, що є важливим кроком у розумінні ролі поліграфії в сучасному вищому навчанні та культурному контексті.

Зараз, коли перед нами стоїть завдання вивчити та проаналізувати ці процеси, актуальним є вивчення поліграфії та студентської творчості, де кожен надрукований аркуш може стати відкриттям нових можливостей, навчанням та самовдосконаленням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний вищий освітній процес університетів та вищих навчальних закладів ставить перед студентами низку викликів, серед яких особливе місце посідає потреба у високоякісних поліграфічних продуктах. Швидкий розвиток цифрових технологій і високої конкуренції на ринку поліграфічних послуг породжує ряд питань про те, як саме студенти взаємодіють із цією галуззю, як це впливає на їхнє навчання та творчий процес.

Як зазначає Л. Підкамінь, конкуренція на ринку поліграфічних послуг досить висока, але дещо однобока. Вона зумовлена, як і

скрізь на українському ринку, не великою кількістю пропозицій, а низьким (малим) бюджетом клієнта. Іншими словами, має місце криза псевдо-надвиробництва в умовах відсутності мінімально необхідної купівельної спроможності клієнта. Ця особливість ситуації на ринку породжує фірми-одноденки, що, спекулюючи на бажанні клієнта заощадити якнайбільше, друкують з дуже низькою якістю і примітивною післядрукарською доробкою, «розбещуючи» тим самим і клієнта, і кінцевого споживача [1, с. 75].

Аналіз поліграфічної галузі проведений Н. Мешко показав, що існують певні перешкоди її розвитку. До них належать: висока вартість поліграфічного обладнання, низький попит на продукцію, низьке інвестування галузі, інфляція, відсутність кваліфікованих робітників, політична нестабільність та ін. Загалом, на сучасному ринку поліграфічної продукції спостерігається зростання попиту, але галузь стикається з викликами, такими як економічна нестабільність, недостатність інвестицій та конкуренція. Розвиток галузі вимагає розв'язання проблемних питань та впровадження нових стратегій, що враховуватимуть поточні тенденції ринку та вимоги клієнтів [2, с. 549].

Як зазначає А. Кваско, видавничо-поліграфічна галузь є стратегічно важливою складовою національної економіки, яка пов'язана з культурними, соціально-економічними та політичними процесами країни. Говорячи про видавничу складову галузі, на перший план виходить характер та призначення продукції, а не її кількість [3].

Перспективним на сьогодні, на думку С. Денисенко, є хмаро орієнтоване освітнє середовище, яке внаслідок властивого йому потенціалу, має змогу сприяти процесу реформування професійної підготовки бакалаврів видавництва та поліграфії. Упровадження в освітній процес закладів вищої освіти хмаро орієнтованого освітнього середовища сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців, найважливішим показником якої є такий випускник вищої школи, що не лише володіє відповідними знаннями, уміннями й навичками, а й вміє самостійно й критично мислити, бачити проблеми та ефективно їх розв'язувати, приймаючи рішення в складних і нестандартних виробничих ситуаціях [4, с. 74].

Незважаючи на наявні дослідження авторів зростання інтересу студентів до поліграфії як інструменту самовираження та творчості необхідним є дослідження управління

наданням поліграфічних послуг закладами вищої освіти що і зумовлює актуальність дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження необхідності надання поліграфічних послуг в закладах вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні за даними ДНО «Книжкової Палати України імені Федорова» незважаючи на воєнний стан зростає обсяг друку поліграфічної продукції, маємо тенденцію до зростання особливо видань українською мовою (табл. 1).

У сучасному університетському середовищі періодичні видання відіграють важливу роль у сприянні вільному обміну знаннями, відкриттям нових ідей та наданні можливостей студентам поділитися своїми науковими досягненнями. Періодичні видання університетів стають майданчиком, де студенти можуть публікувати свої наукові роботи, дослідження та відкриття. Це має велике значення для їхнього академічного та наукового розвитку.

1. Важливість періодичних видань у закладах вищої освіти.

Періодичні видання університетів є каналом, який сприяє висвітленню актуальних про-

блем, робіт студентів, аспірантів та науковців. Вони дозволяють створити академічний дискурс, підвищити науковий рівень студентів і розширити горизонти їхніх знань. Ці видання також сприяють популяризації університету, створюючи імідж як наукового центру, де інновації та наукові відкриття мають місце.

2. Необхідність публікації студентських наукових праць.

Публікація студентських наукових праць є не лише джерелом знань для інших студентів, а й засобом підвищення власної кваліфікації. Вона допомагає студентам знайти спільноту однодумців, взяти участь у наукових дискусіях і стати частинкою великого наукового світу. Це також важливий крок у розвитку наукового мислення студентів, адже публікація вимагає аргументації своїх ідей та досліджень.

Участь студентів у періодичних виданнях університету відкриває перед ними можливість публікації результатів своїх досліджень, що сприяє їхній науковій та професійній кар'єрі. Крім того, це підсилює академічну репутацію навчального закладу та вказує на його здатність формувати нове покоління вчених та науковців. Студентські публікації сприяють розширенню обсягу наукових знань та збільшенню кількості наукових публікацій уні-

Таблиця 1

Відомості бібліографічного реєстру книжкової продукції *

Види видань	2023 (на 26.10)		2022	
	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.	Кількість видань, друк. од.	Тираж, тис. пр.
Книги і брошури:	9963	10247,1	9691	11553,2
українською мовою	8256	9465,3	7968	10503,8
мовою корінних народів України**	3	1,1	-	-
іншими мовами	1704	780,7	1723	1049,4
Образотворчі видання:	846	3090,2	858	2406,3
українською мовою	799	3004,0	599	1828,5
іншими мовами	47	86,2	259	577,8
Нотні видання:	91	15,2	111	25,4
українською мовою	89	15,1	95	22,4
іншими мовами	2	0,1	16	3,0
Картографічні видання:	30	32,0	65	60,6
українською мовою	28	29,0	59	49,6
іншими мовами	2	3,0	6	11,0

* Дані оновлюються за результатами реєстрації, наукової систематизації одержаних обов'язкових примірників видань після їх внесення до бібліографічного реєстру

** Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної"

Джерело: сформовано автором на основі [5]

верситету, що важливо для його репутації як академічного лідера.

Отже, участь студентів у періодичних виданнях університету є не лише можливістю для них висловити свої ідеї та дослідження, але й важливим кроком у збагаченні академічного середовища, підвищенні академічної компетентності та сприяє створенню нових знань, які можуть мати значний вплив на розвиток суспільства.

На сьогодні для прикладу Вінницький національний аграрний університет є одним із передових вищих навчальних закладів в Україні, який активно розвиває інфраструктуру та сервіси для студентів. У цьому університеті надання поліграфічних послуг відіграє важливу роль у забезпеченні студентів можливістю створювати якісні та професійні поліграфічні матеріали для своїх навчальних та творчих проєктів.

Вінницький національний аграрний університет є засновником і видавцем університетської газети «Мій університет» свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ 779-137-Р від 19.03.2010 року. Підготовка та випуск газети студентами університету покликана розвивати у студентів творчий потенціал, навчати основам журналістики, вмінню вибудовувати основну ідеологічну лінію щодо презентації ВНАУ широкому колу громадськості, утверджувати позитивний імідж, розширювати коло прихильників серед майбутніх абітурієнтів.

Закріплювати знання з планування та макетування кожного номера, визначати різні завдання з підготовки початкових матеріалів, рівномірному представленню інститутів, факультетів у друкованому засобі масової інформації, стимулювати відповідну змагальність на розкриття заданої проблематики вмінню визначати «ПРІОРИТЕТИ» щодо успішного розвитку університету, ролі студентства в управлінні навчальним закладом, формувати неформальних лідерів, які користуються найбільшим авторитетом у студентському колі.

Розглянемо більш детально цей процес у рамках аналізу та обґрунтування (рис. 1):

1. Широкий спектр поліграфічних послуг.

Університет надає студентам доступ до різноманітних поліграфічних послуг, включаючи друк навчальних матеріалів, курсових робіт, наукових статей, конференційних матеріалів та презентацій. Це означає, що студенти можуть звертатися до поліграфії для реалізації своїх найрізноманітніших ідей, починаючи від стандартних навчальних матеріалів та закінчуючи науковими дослідженнями.

2. Технічно оснащені поліграфічні центри.

Університет володіє сучасними поліграфічними центрами, які оснащені високоякісним обладнанням для друку та верстки. Це дозволяє студентам користуватися передовими технологіями та отримувати якісні поліграфічні продукти. Професійні поліграфічні пристрої дозволяють надавати послуги на високому рівні, що важливо для задоволення потреб студентів у високоякісних друкарських матеріалах.

3. Підтримка творчих ініціатив студентів.

Університет відзначає і підтримує творчість студентів через поліграфічні послуги. Студенти можуть друкувати свої наукові дослідження, проєкти, конкурсні роботи, що сприяє їхньому розвитку в сферах управління, аналізу, інноваційної діяльності.

4. Важливість для навчального процесу та проведення наукових досліджень.

Надання поліграфічних послуг у Вінницькому національному аграрному університеті є необхідною складовою навчального процесу та наукових досліджень. Відповідно до академічних стандартів та вимог науководослідницьких робіт, які ведуться університетом, якісний друк і верстка наукових публікацій є важливим кроком для їхньої публікації у визначених наукових виданнях та журналах.

Сучасний інформаційний простір – це складний, швидкозмінний та розмаїтий світ інформації, який сформувався завдяки розвитку технологій та засобів зв'язку. Він надзвичайно важливий для суспільства, оскільки впливає на спосіб сприйняття й розуміння світу, а також на прийняття рішень на основі інформації. Цей простір постійно змінюється й вимагає від людей навичок критичного мислення та обізнаності в галузі цифрової грамотності.

Під впливом інформаційного простору безпосередньо перебуває інформаційний простір навчального закладу. Інформаційний простір навчального закладу – це середовище, у якому здійснюється обмін та обробка інформації в процесі навчання й управління навчальним закладом. Він включає різні складові, що сприяють навчанню, організації освітнього процесу та взаємодії між учасниками навчального процесу. Інформаційний простір навчального закладу вдосконалюється та розвивається, щоб забезпечити більш ефективний інноваційний навчальний процес та полегшити адміністративну роботу. Проте, незважаючи на інформаційні технології, які постійно прогресують, періодичні друковані

видання різного характеру та змісту мають суттєвий вплив на громадськість, в тому числі студентство.

Отже, популярність поліграфії серед студентів у сучасному університетському середовищі може бути аргументована численними факторами, які базуються на конкретних даних та аналізі потреб та звичок студентської аудиторії, а саме:

1. Діджиталізація та цифровий друк. У сучасній поліграфії використовуються цифрові технології, які дозволяють швидко та якісно виготовляти друковані матеріали. Цифрові друкарські машини можуть надрукувати навіть невеликі тиражі з високою якістю, що особливо важливо для студентів, які замовляють невеликі партії навчальних матеріалів або проєктів.

2. Широкоформатний друк. Для великих форматів, таких як плакати, банери та інші рекламні матеріали, використовуються широкоформатні принтери, які забезпечують яскравість кольорів та високу деталізацію. Це дає студентам можливість створювати вражаючі візуальні роботи для своїх проєктів.

3. Якість надання послуг. Сучасні поліграфічні компанії використовують високо-

точно обладнання та системи автоматизації для контролю якості друку. Це дозволяє уникнути дефектів та забезпечити кожному продукту високу якість та чіткість.

Компанії, які спеціалізуються на поліграфії, часто надають персональне обслуговування, де кожен клієнт отримує індивідуальну увагу та консультації щодо вибору матеріалів, дизайну та інших аспектів друку.

Багато поліграфічних компаній переходять на екологічно чисті технології та використання екологічно безпечних матеріалів для друку, що сприяє сталому розвитку та відповідальному споживанню.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна виокремити наступні рекомендації щодо якості надання поліграфічних послуг в закладах вищої освіти:

1. Впровадження новітніх технологій:
 - інвестування у сучасні цифрові друкарські машини, які забезпечують високу якість та швидкість друку;
 - використання високоякісних матеріалів, що сприяє якісному вигляду та тривалості поліграфічних продуктів.
2. Розширення видів послуг:

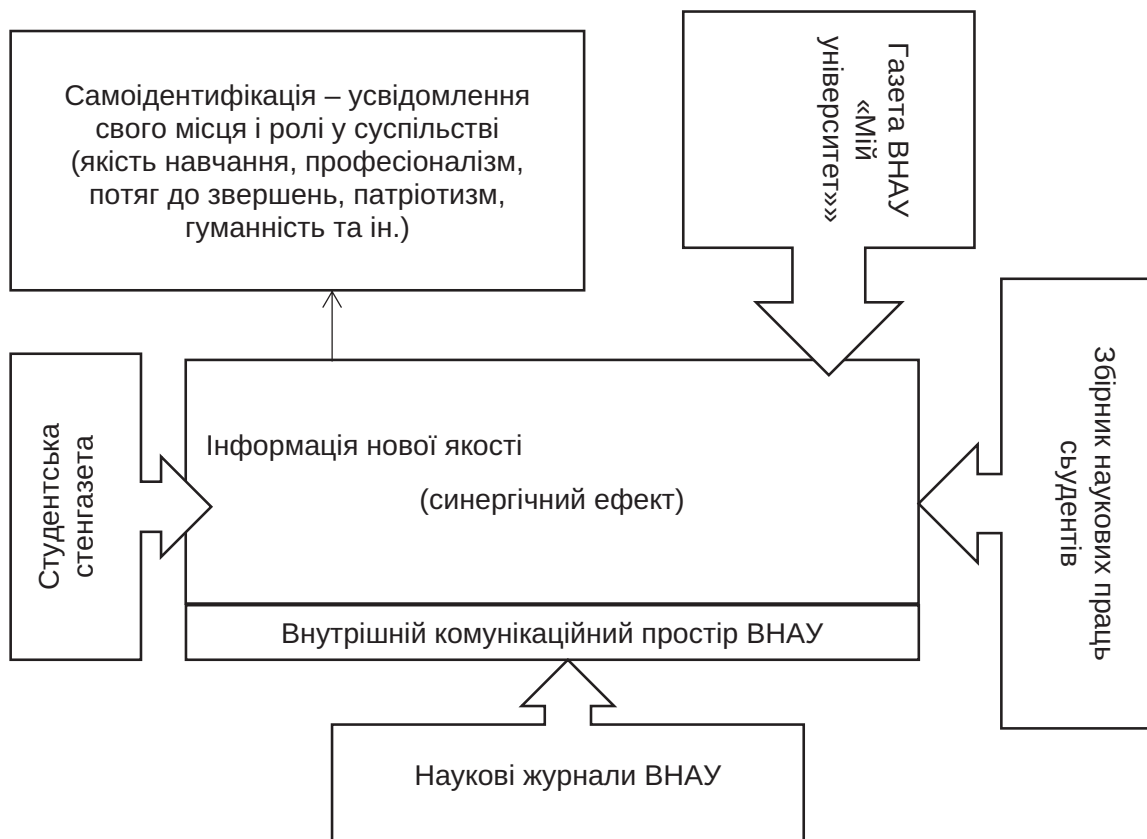

Рис. 1. Роль друкованих видань ВНАУ у становленні студента як особистості

Джерело: власні дослідження

- введення широкого спектру поліграфічних послуг, включаючи друк брошур, візиток, плакатів, а також створення корпоративних та навчальних матеріалів;

- розробка інноваційних методів фінішування, таких як 3D-лакування чи додавання елементів аплікації для створення вражаючих дизайнів;

- забезпечення персонального обслуговування, де кожен клієнт має можливість отримати допомогу з усіх питань, пов'язаних з поліграфією.

3. Збільшення екологічної свідомості:

Впровадження екологічно чистих технологій та використання відновлюваних матеріалів для друку.

Проведення освітніх заходів серед клієнтів та співробітників про екологічні переваги

використання екологічно безпечних поліграфічних продуктів.

4. Підтримка творчості та професійного розвитку:

- співпраця з університетами для організації майстер-класів та лекцій з поліграфії для студентів;

- запровадження програм підтримки молодих дизайнерів та художників, що дозволяє їм реалізовувати свої творчі ідеї;

- забезпечення інформування студентів про доступні поліграфічні послуги та акції, що сприяє підвищенню свідомості та популярності цих послуг.

Здійснення цих рекомендацій допоможе удосконалити якість надання поліграфічних послуг для молоді та студентів, сприяючи їхньому академічному, науковому та творчому розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Підкамінь Л. Й. Елементи маркетингу та менеджменту видавничо-поліграфічної справи Навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене і доповнене. Чернівецький національний університет. 2021. 136с.

2. Мешко Н. П., Єрофеєва Є.В. Тенденції на ринку поліграфічної промисловості України. The 6th International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (June 5–7, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. С. 543–550.

3. Кваско А. В., Сухорукова О. А. Стан та тенденції розвитку видавничо-поліграфічної галузі України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-42>

4. Денисенко С. М. Перспективи використання хмаро орієнтованого освітнього середовища у професійній підготовці бакалаврів видавництва та поліграфії. *Information Technologies in Education*. 2019. № 2 (39). С. 67–77. DOI: <https://doi.org/10.14308/ite000697>

5. Сайт ДНО «Книжкової Палати України імені Федорова». URL: http://www.ukrbook.net/statistika_.html#period (дата звернення: 27.10.2023).

REFERENCES:

1. Pidkamin L. I. (2021) Elementy marketynhu ta menedzhmentu vydavnycho-polihrafichnoi spravy Navchalnyi posibnyk. 2-he vydannia, pereroblene i dopovnene [Elements of marketing and management of publishing and printing business. Study guide]. Chernivetskyi natsionalnyi universytet. 136 p.

2. Meshko N. P., Yerofeieva Ye. V. (2023) Tendentsii na rynku polihrafichnoi promyslovosti Ukrainy. The 6th International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (June 5–7, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. P. 543–550.

3. Kvasko A. V., Sukhorukova, O. A. (2023). Stan ta tendentsii rozvytku vydavnycho-polihrafichnoi haluzi Ukrainy [The state and development trends of the publishing and printing industry of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-42>

4. Denysenko S. M. (2019). Perspektyvy vykorystannia khmaro oriientovanoho osvithnoho seredovyscha u profesiinii pidhotovtsi bakalavriv vydavnytstva ta polihrafii. *Information Technologies in Education*. № 2 (39). P 67–77. DOI: <https://doi.org/10.14308/ite000697>

5. Sait DNO «Knyzhkovoi Palaty Ukrainy imeni Fedorova» [Website of the DNO “Book Chamber of Ukraine named after Fedorov”]. URL: http://www.ukrbook.net/statistika_.html#period (data zvernennia 27.10.2023).